

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

Загальноузовіська кафедра фізичного виховання, спорту і здоров'я людини

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії
В.П. Казарін
«26» _____ 2021 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

для проведення фахового випробування на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» (освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія») на основі диплому ОКР «молодший спеціаліст», ступеня «молодший бакалавр», ступеня «бакалавр»

УХВАЛЕНО:

на засіданні загальноузовіської кафедри
фізичного виховання, спорту і здоров'я людини
Протокол № 6 від 26 січня 2021 р.
Зав. кафедри _____ Н.А.Добровольська

Київ – 2021

Програма фахового випробування для вступу на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» (освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія») на основі диплому ОКР «молодший спеціаліст», ступеня «молодший бакалавр», ступеня «бакалавр» - К.: ТНУ імені В. І. Вернадського, 2021. - 10 с.

Укладачі:

М.М. Ястребов – к.п.н., доцент загальноузовівської кафедри фізичного виховання, спорту і здоров'я людини.

О.В. Федорич – к.м.н., доцент загальноузовівської кафедри фізичного виховання, спорту і здоров'я людини.

Л.С. Кравченко – к.п.н., доцент загальноузовівської кафедри фізичного виховання, спорту і здоров'я людини.

Рецензенти:

Н.А. Добровольська – д.псих.н., доцент, завідувачка загальноузовівської кафедри фізичного виховання, спорту і здоров'я людини.

І.П. Радомський – к.п.н., доцент загальноузовівської кафедри фізичного виховання, спорту і здоров'я людини.

Розглянуто та ухвалено на засіданні Вченої Ради Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського, протокол № ____ від «__» _____ 2021 р.

ЗМІСТ

I. Загальні положення.....	4
II. Організаційно-методичні рекомендації	5
III. Критерії оцінювання знань вступників.....	6
IV. Перелік тем з дисципліни «Анатомії людини» для всупу для навчання	7
V. Список джерел для підготовки	10

I. Загальні положення

Фаховий іспит має на меті перевірити рівень теоретичних знань з анатомії людини, набутих абітурієнтами протягом навчання на освітньому рівні молодший спеціаліст, і фізичної підготовленості вступників.

Основним завданням фахового іспиту з анатомії людини є перевірка загальнотеоретичної підготовки з усіх розділів анатомії та вмінь застосовувати набуті знання у самостійній практичній діяльності.

Програма вступного іспиту з анатомії складена з урахуванням Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти в галузі природознавство, який затверджено Законом України «Про освіту» та Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» для проведення державного вступного іспиту з анатомії. Для подальшого успішного засвоєння освітньо-професійної програми бакалавра за навчальним планом, абітурієнти повинні **знати**:

- будову та функції тканин, органів та систем органів людини;
- закономірності змін у будові організму відповідно до віку, роду занять, фізичних навантажень;
- розміщення внутрішніх органів і їх проекцію на зовнішню поверхню тіла;
- перебіг процесів життєдіяльності (дихання, травлення, виділення, обмін речовин);
- зміщення внутрішніх органів під час рухів тіла людини та стан систем організму людини при фізичних вправах
- основні дані про центральну нервову систему людини, види рефлексів та їхню сутність;
- основні дані про залози внутрішньої секреції;

уміти:

- класифікувати рефлекси людини (умовні та безумовні);
- надавати загальну характеристику органам чуття людини (органи зору, слуху, рівноваги, нюху, смаку);
- охарактеризувати біологічні ритми людини;
- визначати м'язи, які забезпечують виконання тих чи інших спортивних вправ і проводити анатомічний аналіз рухів і положень тіла людини.
- вміти пояснити проведення теплорегуляції людиною, роль шкіри в процесах тепловіддачі;

II. Організаційно-методичні рекомендації

Оцінка фахового іспиту визначається як сума оцінки з анатомії людини (оцінюється максимум в 100 балів) та сума балів за виконання тестів загальної фізичної підготовки (оцінюється максимум в 100 балів). Для визначення остаточної оцінки комплексного вступного випробування бали підсумовуються. Оцінка фахового іспиту визначається за 200-бальною шкалою. Мінімум – 100 балів.

Анатомія людини

Вступний іспит з анатомії людини передбачає перевірку теоретичних знань, набутих абітурієнтами протягом навчання на освітньому рівні молодший спеціаліст. Кожен абітурієнт отримує індивідуальний екзаменаційний білет, який складається із двох частин, що містять завдання наступних видів:

1. Тестова частина: закриті та напівзакриті питання (передбачають вибір однієї альтернативи, або множинний вибір, ранжування, співвіднесення двох рядів понять/визначень/ідей/авторів тощо). Всього надається 50 тестових питань. Проводиться у письмовій формі. Правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 1 бал. Для отримання оцінки бали за тести підсумовуються.

2. Теоретичне питання оцінюється максимум в 50 балів. Проводиться в усній формі.

Оцінка з анатомії людини отримується додаванням оцінки, отриманої за тестування, та оцінки за теоретичне питання.

Тривалість вступного іспиту з анатомії людини – 2 академічні години.

III. Критерії оцінювання знань вступників

Оцінювання відповіді на теоретичне питання:

100 балів — абітурієнт дав відповідь, яка: є правильною, повною та обґрунтованою; свідчить про високий рівень теоретичних знань вступника, його вміння користуватися різними методами наукового аналізу явищ, визначати їх характерні риси та особливості; містить правильні та чіткі визначення понять і категорій; містить власний аналіз проблеми, порівняння різних поглядів та наукових течій (у разі їх наявності), самостійні висновки та аргументацію своєї думки; викладена логічно, системно, граматично та стилістично правильно.

80 балів — абітурієнт вільно відповідає на поставлені запитання, виконує анатомічні вправи і розв'язує задачі, виправляє помилки, встановлює причинно-наслідкові зв'язки, дає порівняльну характеристику явищам і процесам в організмі людини, робить чітко сформульовані висновки.

60 балів — абітурієнт загалом відповів на поставлене питання, однак відповідь містить хоча б один з таких недоліків: наявні помилки та/або неточності у розкритті предмета питання, змісту окремих понять та категорій, некоректні формулювання їх визначень, нечіткі характеристики відповідних явищ; є неповною; не є аргументованою, не містить посилань на джерела; дещо порушена логіка викладу матеріалу; містить граматичні, грубі стилістичні помилки або значну кількість виправлень.

40 балів - абітурієнт дає визначення окремих анатомічних понять, відповідає на рівні репродуктивного відтворення, неповно відтворює

навчальний матеріал, характеризує будову та функції окремих анатомічних об'єктів, наводить прості приклади, виконує прості типові анатомічні вправи, характеризує загальні ознаки анатомічних об'єктів.

0 балів — абітурієнт не дав відповіді на питання або вона містить хоча б один з таких недоліків: є неправильною; не розкриває сутності питання; в ній допущені грубі змістові помилки, які свідчать про відсутність знань у вступника щодо конкретного питання або щодо основних положень з анатомії, або їх безсистемність та поверховість, невміння правильно сформулювати власну думку; викладена безсистемно, з істотним порушенням логіки; містить велику кількість граматичних та стилістичних помилок, виправлень.

IV. Перелік тем з дисципліни «Анатомія людини» для вступу на навчання

1. Місце анатомії в системі біологічних наук. Методи анатомічного дослідження.
2. Визначення понять: орган, система органів, апарат, організм як ціле. Осі та площини тіла. Анатомічна номенклатура.
3. Конституція тіла та її типи. Філогенез скелета людини
4. Будова черепа. Мозковий та лицевий відділи черепа.
5. Тім'ячка людини. Вікові зміни черепа. Статеві відмінності черепа.
6. Кістковий мозок. Ріст і розвиток кісток.
7. Будова кістки. Будова остеона. Типи структури кісткової тканини. Хімічний склад кісток. Роль окістя і пластинок росту. Точки окостеніння.
8. Сполучення кісток – синантрози і діартрози. Будова суглобів і осі обертів (приклад довільний).
9. Кістки тулуба та їх сполучення.
10. Хребет і грудна клітка як ціле. Конституційні особливості грудної клітки.
11. Будова і функції хребетного стовпа. Будова хребця. Порівняльна характеристика хребців різних відділів.
12. Скелет верхніх кінцівок.
13. Скелет нижніх кінцівок.

14. Поняття про м'язову тканину. Будова м'язів. М'яз як орган.
15. Фізичні якості м'язів. Постава та її порушення. Біомеханіка і координація рухів.
16. М'язи голови. Мімічна й жувальна мускулатура.
17. Статична й динамічна робота м'язів. Стояння, ходьба. Використання даних анатомії у фізичному вихованні.
18. Ротова порожнина, її стінки. Слинні залози і їх протоки. Зуби молочні і постійні. Зубна формула.
19. Очеревина, її значення. Брижі, сальники.
20. Тонкі кишки і дванадцятипала кишка, протоки, що в неї відкриваються; порожня і клубова кишки.
21. Система органів травлення. Гістологічна будова стінки травного шляху в цілому і за відділами. Розвиток травного апарату.
22. Будова і функції слинних залоз. Будова і функції травних залоз.
23. Печінка, її функції та мікроскопічна будова. Жовчні протоки і жовчний міхур.
24. Селезінка, її будова, функція.
25. Будова серця, топографія. Серце, його порожнини, клапани. Провідна система серця. Власні судини серця.
26. Значення судинної системи. Загальна характеристика крові.
27. Будова кровоносних судин. Велике, мале й серцеве кола кровообігу. Іннервація та кровопостачання судин. Закономірності розміщення артерій і вен у тілі людини.
28. Рефлекс як основний принцип діяльності нервової системи. Проста та складна соматична дуга.
29. Спинний мозок. Спинальні ганглії. Корінці спинного мозку. Спинномозкові нерви, їх число, місце відгалуження і виходу
30. Середній мозок. Морфологія ніжок мозку і пластинки чотиригорбкового тіла.

31. Довгастий мозок, його морфологія та розташування сірої та білої речовини.
32. Автономна нервова система, її анатомічні і функціональні особливості. Рефлекторна дуга автономної нервової системи.
33. Симпатичний та парасимпатичний відділи автономної нервової системи.
34. Кінцевий мозок. Морфологія великих півкуль, їх частки, борозни і закрутки. Будова бічних шлуночків.
35. Задній мозок; морфологія мосту, мозочка і його ніжок. Топографія сірої і білої речовини. Четвертий шлуночок мозку, ромбовидна ямка.
36. Черепні нерви, їх кількість. Місця виходу від мозку і виходу із черепа та зони інервації.
37. Кора головного мозку, її мікроскопічна будова. Підкоркові (базальні) ядра: смугасте тіло, міглеподібне ядро, їх значення.
38. Проміжний мозок. Морфологія зорових горбів, підзоровогогорбової, надзоровогогорбової і зазоровогогорбової ділянок. Третій шлуночок мозку.
39. Сечоводи. Сечовий міхур, сечовивідний канал і сфінктери, їх будова.
40. Нирки, форма, положення, фіксація. Нефрон – структурно-функціональна одиниця нирки.
41. Ендокринні острівці підшлункової залози. Ендокринна частина статевих залоз.
42. Епіфіз (шишковидне тіло) і гіпофіз, форма, будова і топографія.
43. Лімфатична система і її значення. Будова лімфатичних вузлів і їх функція.
44. Трахея й бронхи. Гортань, її будова, як орган голосоутворення.
45. Глотка, її ділянки, порожнина і стінки.
46. Будова легень. Ацинус – структурно-функціональна одиниця легень.
47. Поняття про аналізатори. Значення органів чуття як периферичної частини аналізаторів.
48. Слуховий аналізатор. Будова зовнішнього, середнього і внутрішнього вуха.

49. Зоровий аналізатор. Очне яблуко, його оболонки і камери.
50. Пренатальний розвиток організму. Постнатальний розвиток організму

V. Список джерел для підготовки

1. Анатомія людини. У двох томах. Том перший. / За ред. П.П. Шапаренка. - Київ: Здоров'я, 2003, 376 с.
2. Анатомія людини. У двох томах. Том другий. / За ред. П.П. Шапаренка. - Київ: Здоров'я, 2005, 372 с.
3. Анатомія людини. У трьох томах. Том перший. / За ред. В.Г. Черкасова та А.С. Головацького. - Вінниця: Нова книга, 2006, 368 с. Іл.
4. Анатомія людини. У трьох томах. Том третій. / За ред. В. Г. Черкасова та А.С. Головацького. - Вінниця: Нова книга, 2009, 376 с. Іл.
5. Соботга Й. Атлас анатомії людини : у 2 томах. / Переробка та ред. В.Г. Черкасова. Пер.з нім. О.І. Ковальчука. - Київ: Український медичний вісник, 2009. - Т. 1, 2.
6. Синельников Р.Д. Атлас анатомії людини. - М. : Медицина, 1996. - Т. 1.
7. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти). Черкасов В.Г. Бобрик І.І., Гумінський Ю.Й., Ковальчук О.І. / За ред. В.Г. Черкасова. - Вінниця: Нова Книга, 2010. - 392с.
8. Иваницкий М.Ф. Анатомия (с основами спортивной и динамической анатомии): Учебник для ИФК/ под ред. Б.А. Никитюка, А.А. Гладышевой, Ф.В. Судзиловского. – М.: ФиС, 1985.
9. Никитюк Б.А., Гладышева А.А. Анатомия и спортивная морфология (практикум): учеб. Пособие для институтов физической культуры. – М.: Физкультура и спорт, 1989